

การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่น
ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
**Administration of the Teacher Savings Cooperative Promotion
in Khon Kaen Province of the Cooperative Promotion
Department according to the Sustainable
Administration Concept**

เอกราช ช่างเหลา¹ และ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ²

มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

Ekkarat Changlao¹ and Wiruch Wiruchnipawan²

Eastern Asia University, Thailand

Email : changlao.ekk@hotmail.com

*****

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษา (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (2) แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนและ (3) ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ได้นำแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้านมาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยที่สำคัญของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ คุณธรรม คุณภาพชีวิต สังคมสิ่งแวดล้อม ความสมดุล และเครือข่าย

ระเบียบวิธีวิจัยของการศึกษาค้นคว้านี้ได้ออกแบบรูปแบบการวิจัยให้เป็นวิธีการวิจัยแบบผสมโดยเน้นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลเสริมการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลสนามจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมาก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงได้ค่าเท่ากับ 0.94 และผ่านการหาความเชื่อถือได้ ที่

ระดับ 0.84 ประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่นทั้งหมดในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2,053 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์ดังกล่าว จำนวน 1,128 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่การเก็บรวบรวมข้อมูล สนามดำเนินการระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน 2561 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ กลับคืนมาได้จำนวน 950 ชุด/คน คิดเป็นร้อยละ 84.22 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,128 คน สำหรับวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในรูปตาราง รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์แนว ลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามแนวคิดสโนว์บอลล์ และเป็นการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว คนละไม่น้อยกว่า 60 นาที ด้วยแบบสัมภาษณ์แนวลึกที่ มีโครงสร้าง

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ กรมส่งเสริม สหกรณ์ส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการ ให้บริการสมาชิกของสหกรณ์โดยใช้งบประมาณอย่างไม่ประหยัดเท่าที่ควร (2) แนว ทางการปรับปรุงการบริหารจัดการที่สำคัญคือกรมส่งเสริมสหกรณ์ควรส่งเสริมสหกรณ์ออม ทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้งบประมาณอย่างประหยัด รวมทั้งเผยแพร่การใช้งบประมาณอย่างชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ด้วยขณะเดียวกัน กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรสนับสนุนนักบริหารมืออาชีพ และผู้บริหารที่มี เจตนาธรมณ์แน่วแน่ในการสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อ ให้บริการอย่างจริงจังและต่อเนื่องด้วยและ (3) กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรสร้างและนำตัวแบบ ของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัด ขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนไปปรับใช้เป็นกลุ่ม ตัวชี้วัดที่สำคัญของการปฏิบัติงาน และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมตลอด ทั้งนำตัวแบบไปพัฒนาต่อยอดต่อไปในอนาคตอีกด้วย โดยตัวแบบดังกล่าวควรประกอบด้วย 4 ด้าน เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต คุณธรรม และสังคม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; สหกรณ์ออมทรัพย์ครู

Abstract

Objectives of this study were mainly to explore (1) problems of administration of the Teacher Savings Cooperative Promotion in KhonKaen Province of the Cooperative Promotion Department according to the Sustainable Administration Concept, (2) improvement guidelines of administration of the Teacher Savings Cooperative Promotion in KhonKaen Province of the Cooperative Promotion Department according to the Sustainable Administration Concept, and (3) model of improvement guidelines of administration of the Teacher Savings Cooperative Promotion in KhonKaen Province of the Cooperative Promotion Department according to the Sustainable Administration Concept. The Sustainable Administration Concept of 7 aspects: Economy, Morality, Quality of life, Society, Environment, Balance, and Network, was applied as major conceptual framework of this study.

Methodology of this research was designed the research design as mixed methods research applying quantitative research as a principal and qualitative research as a supplementary. The quantitative research was survey research collecting large field data from samples with questionnaires. The questionnaires passed try out of validity check at level of 0.94 and reliability check at level of 0.84. Population was all 2,053 cooperative members of the Teacher Savings Cooperative in Muang District of KhonKaen Province. Sampling size was 1,128 cooperative members calculated by using Taro Yamane's formula. Field data collection was operated during April 1-30, 2018, and total of 950 completed sets of questionnaire, equal to 84.22% of the 1,128 total samples, were returned. Data analysis was presented in contingency table with descriptive approach. Descriptive Statistics exercised were percentage, mean, and standard deviation. For qualitative data, in-depth interview of 12 experts, selected by the Snowball Sampling Concept with face to face interview of at least 60 minute each and structured in-depth interview form, was also applied.

Findings of this research were (1) the main problem was the Cooperative Promotion Department's promotion the Teacher Savings Cooperative in KhonKaen Province on modern technology adoption for services of cooperative members by spending budget uneconomically, (2) the main improvement guidelines of administration were the Cooperative Promotion Department should promote the Teacher Savings Cooperative in KhonKaen Province on modern technology adoption for services of cooperative members by spending budget economically and disseminating of the budget spending explicitly and increasingly. By the same time, the Cooperative Promotion Department should seriously and continuously support the professional executives including executive with steady intentions of favoring the uses of modern technology and social network for services, and

(3) the Cooperative Promotion Department should create and apply the model of improvement guidelines of administration to promote the Teacher Savings Cooperative in KhonKaen Province of the Cooperative Promotion Department according to the Sustainable Administration Concept as the Key Performance Indicators and implement practically and continuously. Further development of the model should also be done. The model should consist of 4 aspects arranging from the most importance to the least as follows: Economy, Quality of life, Morality, and Society.

Keywords: Administration; Teacher Savings Cooperative

บทนำ

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็นหน่วยงานที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นนายทะเบียน โดยอธิบดีอาจมอบหมายให้สหกรณ์จังหวัดซึ่งเป็นรองนายทะเบียนทำหน้าที่แทนได้ กล่าวได้ว่า สำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่นมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล แนะนำส่งเสริม และจัดการฝึกอบรม รวมตลอดทั้งอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ หรือการส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งหมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นตามแนวความคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนด้วยทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นได้ประโยชน์จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นดังกล่าว และหากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นเสียผลประโยชน์อาจร้องเรียนมายังสำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่นได้

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่น หรือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 19,010 คน สุทัศน์ พุ่มศรีธร (Pumsrithon, 2017 : 1) ครอบคลุมทั้งพื้นที่ทั้งจังหวัดขอนแก่น เสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 28 มกราคม 2560 ประกอบไปด้วย 26 อำเภอ เฉพาะในอำเภอเมืองขอนแก่น มีสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จำนวน 2,053 คน สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 46 ที่สำคัญ คือ (1) ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก (2) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว (3) ให้ความ

ช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก (4) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใด เป็นต้น

จากสภาพที่เป็นมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน หน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นล้วนประสบปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริม การสนับสนุน หรือการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและบริการประชาชนในหน่วยงานของตนเอง หรือหน่วยงานในสังกัด ตัวอย่างเช่น ปรีชา คฤหาณิช และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ Kharuhawanit and Wiruchnipawan (2017 : 234-248) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของเทศบาลไว้ด้วยว่า เทศบาลในจังหวัดปทุมธานีมีปัญหาด้านการบริหารจัดการที่สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยได้มาตรฐาน และเป็นสากลมาใช้ในหน่วยงานไม่มากเท่าที่ควร เป็นต้น

ในส่วนของการส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดต่างๆ ซึ่งรวมทั้งกรมส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดขอนแก่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่นกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมหรือการสนับสนุนสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นในจำนวนที่ไม่มากเพียงพอ ไม่สะดวกรวดเร็ว ไม่กว้างขวาง และไม่มีมาตรฐานสูงเท่าที่ควร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาด้านรัฐประศาสนศาสตร์ หรือการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อพัฒนาหน่วยงาน หรือพัฒนาการบริหารจัดการของหน่วยงาน คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าว คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์มีปัญหาด้านการวิจัย ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่องที่กรมส่งเสริมสหกรณ์บริหารจัดการ หรือส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรมส่งเสริมสหกรณ์ส่งเสริม หรือสนับสนุนสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจำนวนที่ไม่มาก ไม่สะดวกรวดเร็ว ไม่กว้างขวาง และไม่มีมาตรฐานสูงเท่าที่ควร

ปัญหาการวิจัยที่กล่าวมานี้ เป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ในจังหวัดขอนแก่นกำลังประสบอยู่ และมีส่วนสำคัญทำให้สมาชิกสหกรณ์ครูไม่ได้รับประโยชน์จากการติดต่อประสานงานกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูใน

จังหวัดขอนแก่นมากเท่าที่ควร หรือไม่ทันกับสถานการณ์และความเจริญก้าวหน้ามากเท่าที่ควร

หากปัญหาการวิจัย หรือปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข พัฒนา หรือการปรับปรุงแล้ว ย่อมทำให้เกิดผลเสียต่อหน่วยงาน และบุคลากรของหน่วยงาน เช่น ทำให้การบริหารจัดการ หรือการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นในทิศทางที่สนับสนุนให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ไม่สะดวกรวดเร็ว ไม่กว้างขวาง และไม่มีมาตรฐานสูงเท่าที่ควร และทำให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ และบุคลากรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานอื่น ตลอดทั้งประชาชนและสังคม ซึ่งรวมทั้งสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นไม่มากเท่าที่ควร และยังทำให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่น ประชาชน และสังคมได้รับความเสียหาย และเสียชื่อเสียง อันเนื่องมาจากการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวความคิดการบริหารจัดการที่ยังยืนอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรด้วยเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมานี้ จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาครั้งนี้ อันจะเป็นประโยชน์ทั้งด้านวิชาการ และด้านปฏิบัติต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

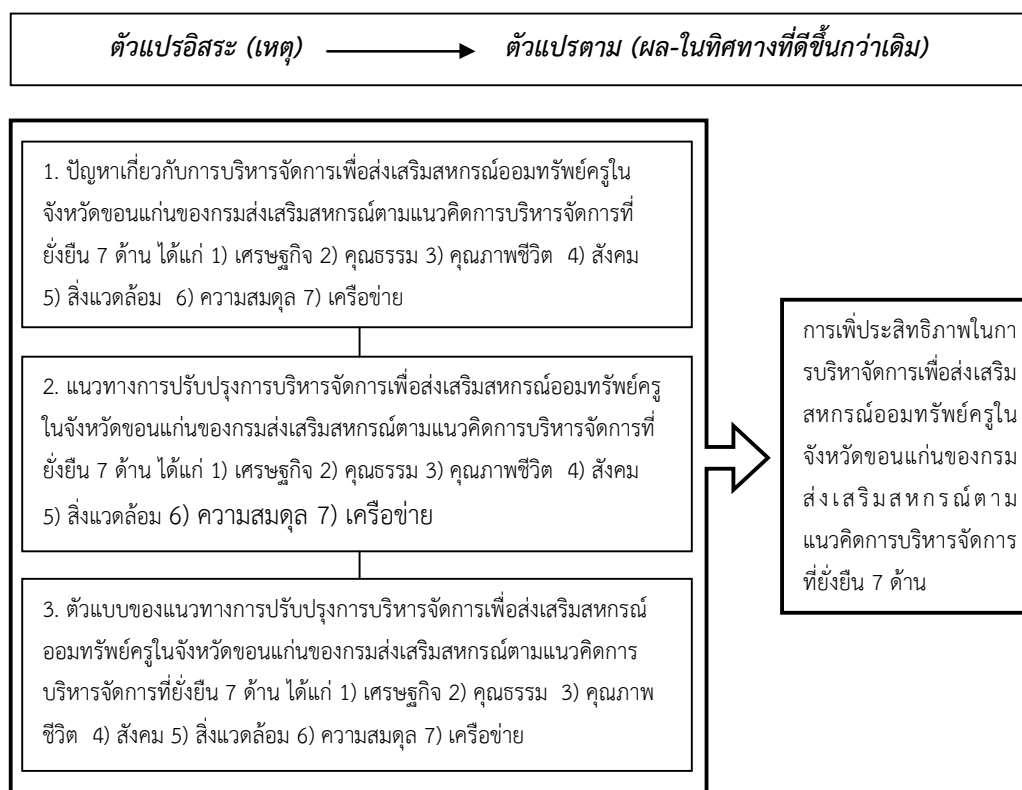
1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวความคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
2. ศึกษาแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวความคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
3. ศึกษาตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวความคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

กรอบแนวความคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ แบ่งกรอบแนวความคิดการวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณออกเป็นกรอบแนวความคิดการวิจัยส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ หรือ เหตุ (Cause) และกรอบแนวความคิดการวิจัย

ส่วนที่เป็นตัวแปรตาม หรือผล (Effect) ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน (Causality) กล่าวคือ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ (เหตุ) คือ แนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (Sustainable Administration Concept) 8 ด้าน ได้แก่ ด้าน (1) เศรษฐกิจ หรือความเจริญก้าวหน้า (2) ความรู้ หรือเทคโนโลยี (3) คุณธรรม หรือจิตใจ (4) คุณภาพชีวิต (5) สังคม หรือส่วนรวม (6) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (7) ความสมดุล และ (8) เครือข่าย วิชัชวีร์ชนิภาวรรณ (Wiruchnipawan, 2016 : 39) แต่ผู้ศึกษานำมาปรับใช้ 7 ด้าน ได้แก่ ด้าน (1) เศรษฐกิจ (2) คุณธรรม (3) คุณภาพชีวิต (4) สังคม (5) สิ่งแวดล้อม (6) ความสมดุล และ (7) เครือข่าย โดยตัดด้านเทคโนโลยีออก เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี และปัญหาการวิจัยของการศึกษาครั้งนี้เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี คือ การที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นในจำนวนที่ไม่มาก ไม่สะดวกรวดเร็ว ไม่กว้างขวาง และไม่มีมาตรฐานสูงเท่าที่ควร ดังนั้น ต่อจากนี้ไปเรียกว่า แนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้าน ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระดังกล่าวนี้ ให้ประกอบด้วย 3 ส่วน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ตามลำดับ ได้แก่ (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (2) แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ และ (3) ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้าน

สำหรับกรอบแนวคิดการวิจัยส่วนที่เป็นตัวแปรตาม (ผล-ในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม) ที่มีความสำคัญอย่างเป็นเหตุเป็นผลต่อตัวแปรอิสระ และเป็นการพัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางดีกว่าเดิม หรือมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น คือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้าน ดังภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (เหตุ) กับตัวแปรตาม (ผล-ในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม) อย่างเป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องกันโดยจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ของการศึกษาค้นคว้า

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยแบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่ (1) รูปแบบการวิจัย (2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (4) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (5) วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

รูปแบบการวิจัย (Research Design) ผู้ศึกษาได้ออกแบบรูปแบบการวิจัยให้เป็นวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) วิธีการวิจัยแบบผสมนั้น ในทางทฤษฎีหรือในทางวิชาการ หมายถึง การผสมในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น โดยในการศึกษาค้นคว้านี้ ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลักซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นข้อมูลเสริมซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 20 ในส่วนที่เกี่ยวกับการวิจัยเชิงปริมาณนั้น เป็นการศึกษาเชิง

สำรวจ (Survey Study) ที่ให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม (Field Data Collection) หรือการวิจัยสนาม (Field research) เป็นหลักเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งมีประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมาก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น ทั้งหมดในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2,053 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1,128 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ Yamane (1967 : 1) ที่ค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 2% (0.02) หรือค่าความเชื่อมั่น 98% การสุ่มตัวอย่างดังกล่าว เช่นนี้ ถือว่าเป็นการสุ่มตัวอย่างประเภทที่ใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) Cowles and Edward Nelson (2015 : 13-34) หรือเป็นการสุ่มตัวอย่างประเภทที่ใช้หลักวิชาการทางสถิติ และเป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างมีโอกาสถูกสุ่มเท่าๆ กัน

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพเนื่องจากประชากรของการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นประชากรแฝง หรือประชากรที่ไม่อาจระบุจำนวนได้อย่างชัดเจน หรือได้ง่าย (Hidden or Hard-to-Reach Populations) ดังเช่นประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ (Rowland Atkinson and John Flint, 2001 : 45) เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามแนวคิดสโนว์บอล (Snowball Sampling Concept) Biernacki and Waldorf (1981 : 141-163) วิธีการสุ่มตัวอย่างเช่นนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างประเภทที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) Greg Guest, Emily E. Namey and Marilyn L. Mitchell. (2013 : 47) หรือไม่ใช่หลักวิชาการทางสถิติ ซึ่งหมายถึงการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ดุลพินิจของผู้ศึกษามากกว่าวิธีการทางสถิติทั่วไปดังเช่นการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญ (Experts) หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (In-Depth Interview of Experts) หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 12 คนซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ซึ่งรวมทั้งการที่กรมส่งเสริม

สหกรณ์ส่งเสริม หรือสนับสนุนให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชากรเป็นจำนวนมาก โดยแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ซึ่งเป็นการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หรือหา ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of item Objective Congruence หรือ IOC) Ronna C. Turner and Laurie Carlson. (2003 : 163-171) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.94 และได้ทำการทดสอบ (PretestหรือTry Out) จำนวน 50 ชุดเพื่อนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) Lee Joseph Cronbach (1990 : 31-54) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ที่ระดับ 0.84 ส่วนเนื้อหา ภายในแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปิดและข้อคำถามเปิด โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาส่วนที่ 2-4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหา เกี่ยวกับการบริหารจัดการแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ และตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของ กรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้านตามลำดับ ส่วนของการ วิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง (Structured in-Depth Interview Form) เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรง จากผู้เชี่ยวชาญ 2 คน (Bonnie K. Nastasi and Stephen L. Schensul, 2005 : 177-195)

ขั้นตอนการวิจัย

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม (Field Research) ดำเนินการระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน 2561 โดยผู้ศึกษา และผู้ช่วยอีก 7 คน ได้แจก แบบสอบถาม จำนวน 1,128 ชุด/คน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้ จำนวน 950 ชุด/คน ($n=950$) คิดเป็นร้อยละ 84.22 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,128 คน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 12 คนและเป็นการสัมภาษณ์ด้วยตนเองทีละคน (In-Depth or One-On-One Interviews) หรือทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองแบบตัวต่อตัว (Face to Face Interview) ทีละคนๆ ละไม่น้อยกว่า 60 นาที รวม 12 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง (Structured in-Depth Interview Form)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลเชิงปริมาณมาทำการประมวลและวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับคอมพิวเตอร์โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางสถิติ (Contingency Table Analysis) (Kateri, 2014 : 63-83) รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนาสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Descriptive Analysis)(Debra Wetcher-Hendricks, 2011 : 33-100) นอกจากนี้ ยังใช้ภาพประกอบตามความจำเป็น สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ให้ข้อมูลหลักมาประมวล (จัดกลุ่ม) แปลความ วิเคราะห์ และเขียนพรรณนาหรือบรรยาย (Descriptive Interpretation and Descriptive Analysis Approach) ไว้ในตาราง (Smith, 2011 : 58) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งนำมาเสริมหรือเทียบเคียงกับข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งเป็นข้อมูลหลักของการศึกษารั้งนี้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 950 ชุด/คน (n=950) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.90) เป็นหญิงและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.30) มีการศึกษาระดับปริญญาตรีเทียบเท่า หรือสูงกว่าปริญญาตรีสำหรับผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ มีดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้าน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับน้อยทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ (1) เศรษฐกิจ (2) คุณธรรม (3) คุณภาพชีวิต (4) สังคม (5) สิ่งแวดล้อม (6) ความสมดุล และ (7) เครือข่ายโดยปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับน้อยและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ =1.59) คือ ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ คำถามที่ว่า

กรมส่งเสริมสหกรณ์บริหารจัดการ หรือส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นโดยใช้งบประมาณสำหรับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ($\bar{X}=1.59$, S.D. = 0.62) ดังตาราง 1

2. ศึกษาแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้าน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากทั้ง 7 ด้าน โดยแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.66$) คือ ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ คำถามที่ว่า กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรบริหารจัดการ หรือส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นโดยใช้งบประมาณสำหรับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประกาศ หรือเผยแพร่การใช้งบประมาณอย่างชัดเจนเพิ่มมากขึ้นด้วย ($\bar{X}=2.66$, S.D.=0.60) ดังตารางที่ 2

สำหรับผลการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 12 คน ต่อแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดดังกล่าวนี้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 12 คน เห็นด้วยต่อแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการดังกล่าว

3. ศึกษาตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้าน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 7 ด้าน โดยตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.61$) คือ ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ คำถามที่ว่า ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนที่สำคัญควรเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) เศรษฐกิจ (2) คุณภาพชีวิต (3) คุณธรรม และ (4) สังคม ($\bar{X}=2.61$, S.D. = 0.55) ดังตาราง 3

สำหรับผลการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ต่อตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่น

ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดดังกล่าวนี้ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จำนวน 10 คน จากทั้งหมด 12 คน เห็นด้วยกับคำถามดังกล่าว ส่วนผู้เชี่ยวชาญที่เหลืออีก 2 คน ไม่มีความเห็น

ตาราง 1-3 ค่าสถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการและตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ

ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ	1.59	0.62	น้อย	1
2. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณธรรม	1.57	0.63	น้อย	3
3. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต	1.58	0.64	น้อย	2
4. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสังคม	1.56	0.61	น้อย	4
5. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	1.49	0.60	น้อย	7
6. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความสมดุล	1.52	0.59	น้อย	6
7. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเครือข่าย	1.54	0.60	น้อย	5

ตาราง 1 ค่าสถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ	2.66	0.60	มาก	1
2. แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านคุณธรรม	2.57	0.58	มาก	3
3. แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต	2.64	0.57	มาก	2
4. แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสังคม	2.53	0.62	มาก	5
5. แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	2.52	0.62	มาก	6
6. แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านความ	2.52	0.63	มาก	7

ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
สมดุล				
7. แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้าน เครือข่าย	2.56	0.59	มาก	4

ตาราง 2 ค่าสถิติการวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ

ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงด้านเศรษฐกิจ	2.61	0.55	มาก	1
2. ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงด้านคุณธรรม	2.56	0.59	มาก	3
3. ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงด้านคุณภาพชีวิต	2.58	0.57	มาก	2
4. ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงด้านสังคม	2.50	0.55	มาก	4
5. ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อม	2.46	0.58	มาก	6
6. ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงด้านความสมดุล	2.44	0.59	มาก	7
7. ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงด้านเครือข่าย	2.47	0.57	มาก	5

ตาราง 3 ค่าสถิติการวิเคราะห์ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ

ความคิดเห็นของประชากรต่อวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ จากตาราง 1-3 ข้างบนนี้ ผู้ศึกษาได้เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากมากไปน้อยและหากเกิดกรณีที่ด้านใดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ผู้ศึกษาได้พิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเรียงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุดไว้เป็นลำดับแรกและเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยตามแนวความคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 7 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่อวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ (ข้อ 1-3) อันได้แก่ ปัญหาการบริหารจัดการแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการและตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือเหมือนกัน 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน (1) เศรษฐกิจ (2) คุณภาพชีวิต และ (3) คุณธรรม

2) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่อวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ข้อ (ข้อ 1-3) ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการและตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการนั้น เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือเหมือนกัน 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปน้อย ได้แก่ ด้าน (1) เศรษฐกิจ (2) คุณภาพชีวิต (3) คุณธรรม และ (4) สังคม ความคิดเห็นเช่นนี้ สอดคล้องกับความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จำนวน 10 คน จากทั้งหมด 12 คน

อภิปรายผล

ผู้ศึกษาได้นำผลแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการและตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการที่สำคัญ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2-3 มาอภิปรายผล กล่าวคือ

1. เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากต่อแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.66$) แทนที่จะเห็นด้วยในระดับปานกลาง หรือในระดับน้อย ดังกล่าวนั้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่าเป็นเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อเสนอแนะ หรือแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการดังกล่าวว่าเป็นแนวทางที่สำคัญและจำเป็นต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณอย่างมากเพียงพอ พร้อมทั้งการประกาศ หรือเผยแพร่การใช้งบประมาณอย่างชัดเจนเพิ่มมากขึ้นด้วย

2. เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากต่อตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.61$) ดังกล่าว แทนที่จะเห็นด้วยในระดับปานกลาง หรือในระดับน้อย ผู้ศึกษามีความเห็นว่าเป็นเนื่องจาก (1) เป็นข้อเสนอแนะ หรือแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ หรือความเจริญก้าวหน้าที่สำคัญ และสอดคล้องกับการใช้งบประมาณด้วยความประหยัด และชัดเจน โปร่งใส หรือตรวจสอบได้ (2) เป็นแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนที่สำคัญ จำเป็น ตรงประเด็น และสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ และ (3) เป็นแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการที่

เน้นเรื่องเศรษฐกิจซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน และการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่น ความเห็นดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่จำนวน 10 คน จากทั้งหมด 12 คน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

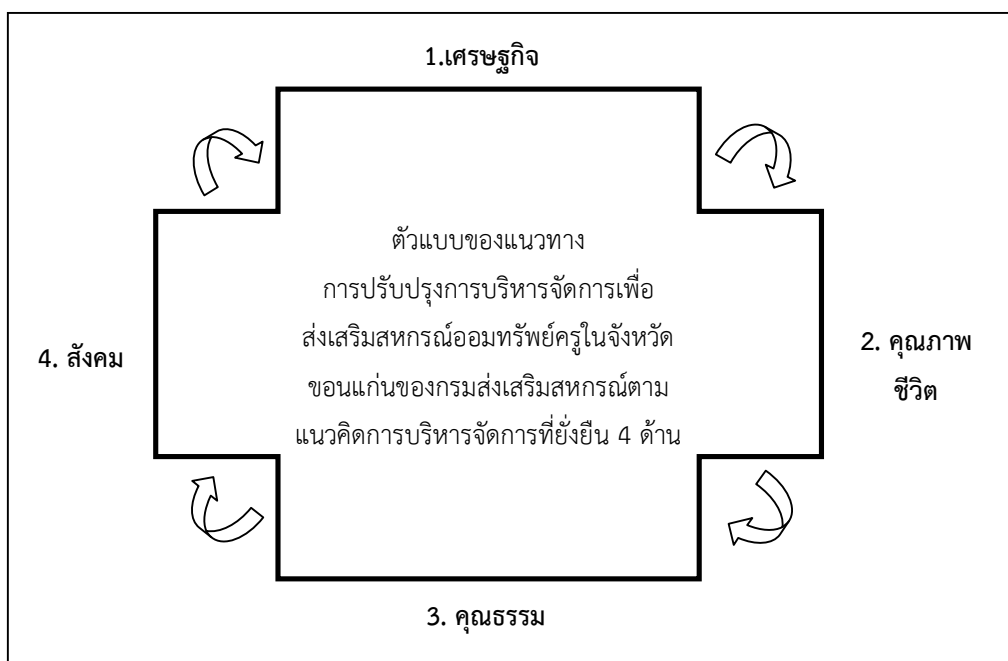
1.1 กรมส่งเสริมสหกรณ์ และผู้บริหารทุกระดับควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นโดยใช้งบประมาณสำหรับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการอย่างประหยัด รวมทั้งประกาศ หรือเผยแพร่การใช้งบประมาณอย่างชัดเจนเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้แล้ว กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรสนับสนุนนักบริหารมืออาชีพ หรือใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสูงมารับผิดชอบการดำเนินงานดังกล่าว รวมตลอดไปถึงการที่ผู้บริหารของกรมส่งเสริมสหกรณ์ควรมีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการอย่างจริงจังและต่อเนื่องด้วย ข้อเสนอแนะเช่นนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ Wiruchnipawan (2017 : 234-248) ศักยภาพในการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการประชาชนของเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการตามที่เสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการควรมีความเป็นมืออาชีพ หรือสนับสนุนนักบริหารมืออาชีพมารับผิดชอบในการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการประชาชนของเทศบาล อีกทั้งผู้บริหารเทศบาลควรมีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

สำหรับตัวอย่างของเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ และสมาร์ตโฟน (Smart Phone) ซึ่งเป็นฮาร์ดแวร์ (Hardware) และโปรแกรมต่างๆ สำหรับใช้ออนไลน์ (Online) เช่น ไลน์ (Line) และเฟซบุ๊ก (Facebook) รวมตลอดทั้งโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับส่งเสริมการให้บริการสมาชิกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คำวินิจฉัยที่เกี่ยวกับการให้บริการ

สมาชิก ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และแบบคำร้องต่างๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ (Software) ส่วนตัวอย่างลักษณะของการให้บริการสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับการติดต่อกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่น การขอรับข้อมูลข่าวสาร การนัดหมาย การยื่นคำร้อง การกู้ยืมเงิน การร้องเรียน และการชำระเงิน เป็นต้น

1.2 กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรกำหนดและนำตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนที่สำคัญ 4 ด้าน ไปปรับใช้เป็นกลุ่มตัวชี้วัดสำคัญของการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators หรือ KPIs) เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ รวมทั้งนำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการควรเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้าน (1) เศรษฐกิจ (2) คุณภาพชีวิต (3) คุณธรรม และ (4) สังคม ดังภาพ

ภาพที่ 2 ตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 4 ด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือบุคลากรควรทำวิจัยต่อเนื่องเพื่อพิสูจน์หรือค้นหาต่อไปว่า เพราะเหตุใดผลการศึกษานี้จึงปรากฏว่า แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ และตัวแบบของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณภาพชีวิต และด้านคุณธรรม จึงมีความสำคัญ หรือมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 ลำดับแรก ในขณะที่ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านความสมดุลจึงมีความสำคัญ หรือมีค่าเฉลี่ยสูงในลำดับท้าย

2.2 กรมส่งเสริมสหกรณ์ บุคลากร หรือหน่วยงานอื่นควรทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบ เช่น การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดขอนแก่นกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในจังหวัดอื่น เช่น เชียงใหม่ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ที่มีภาระงานใกล้เคียงหรือคล้ายกันเป็นต้น

References

- Bonnie, K. Nastasi and Stephen L. Schensul. (2005). Contributions of Qualitative Research to the Validity of Intervention Research. *Journal of School Psychology*, 43(3), 177-195.
- Cowles, Ernest L. and Nelson, Edward. (2015). *An Introduction to Survey Research*. New York : Business Expert Press, LLC.
- Cronbach, Lee Joseph. (1990). *Essential of Psychological Testing*. New York : Harper and Row Publishers Inc.
- Debra Wetcher-Hendricks. (2011). *Analyzing Quantitative Data : An Introduction for Social Researchers*. New Jersey : John Wiley & Sons.
- Guest, Greg., Namey, Emily E. and Mitchell, Marilyn. (2013). *Collecting Qualitative Data: A Field Manual for Applied Research*. Thousand Oaks, California : Sage Publications, Inc.
- Kateri, M. (2014). *Contingency Table Analysis Methods and Implementation Using R*. New York : Springer Science and Business Media.
- Kharuhawanit, P. and Wiruchnipawan, W. (2017). The potential for information technology management in municipalities in Pathumthani Province is based on the concept of sustainable management. *Journal of Management and Technology, Eastern University*, 14(1), 234-248.
- Pumsrithon, S. (2017). Report of the KhonKaen Teacher Savings Cooperative. *Online*. Retrieved December 5, 2017. From : <http://www.ktc-coop.com/new/>

- Ronna C. Turner and Laurie Carlson. (2003). Indexes of Item-Objective Congruence for Multidimensional Items, International. *Journal of Testing*, 3(2), 163-171.
- Rowland Atkinson and John Flint. (2001). *Accessing Hidden and Hard-to-Reach Populations : Snowball Research Strategies*. Social Research Update, Department of Sociology, University of Surrey, United Kingdom.
- Smith, J. A. (2011). Evaluating the contribution of interpretative phenomenological analysis. *Health Psychology Review*, 5(1), 9-27.
- Wiruchnipawan, W. (2016). *50 Concepts, Indicators, Models of Management And sustainable management*. Bangkok : Fourpence Press.
- Wiruchnipawan, W. (2017). The ability to manage using modern technology and social networks to serve the people of the municipality in SamutPrakan province according to the concept of PANT-ITERMS. *Journal of Management and Technology, Eastern University*, 14(1), 234-248.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics : An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York : Harper & Row.